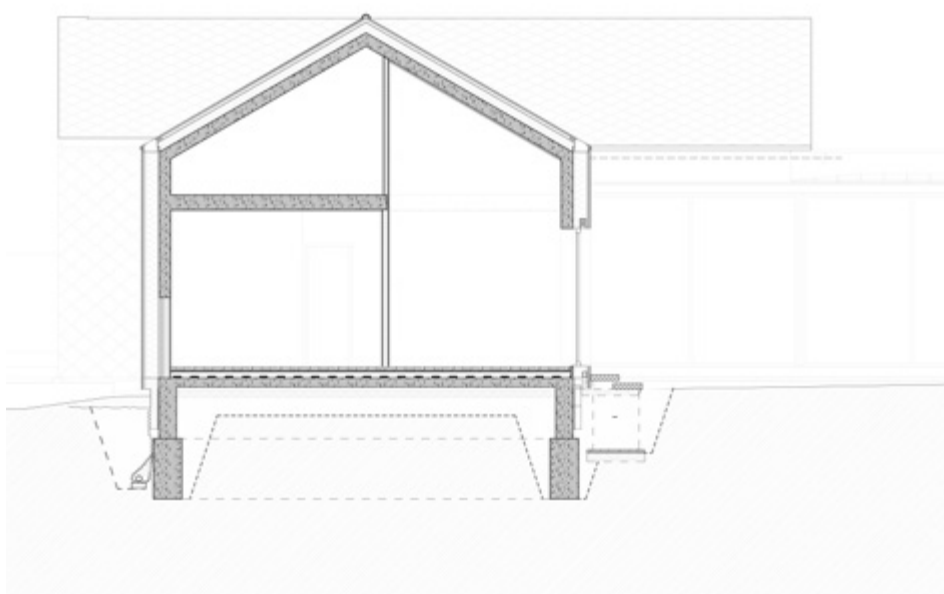

Zárt és nyitott

EGY KÜLÖNLEGESEN KARAKTERES
BUDA-KÖRNYÉKI CSALÁDI HÁZ

Építészet: BÉNYEI ISTVÁN
Szerző: ZÖLDI ANNA
Építészeti fotó: PALKÓ GYÖRGY

^ A ház teteje és oldalfalai azonos anyaggal, pikkelyes fémlappal burkoltak, amely már mintegy fricska-ként idézi a szocializmus korának uralkodó palafedését

~ A telepítés hagyományos szisztémát követ, a lakóhelyiségek „L” alakban veszik körül az így védetté váló udvart

Az egyértelműen strukturált alaprajzban fontos szerep jut az egységeket összekötő közlekedő tereknek, ezek megformálása az épület egészével egyenértékűen igényes.

Bényei István Buda-környéki családi háza első ránézésre archetipikus képlet, amely könnyedén de kódolható üzenetet közvetít. A tiszta formálás azonban nem pusztán építészeti dekrétum, hanem következmény: a lakók aprólékosan végiggondolt életvitelének magas minőségű leképezése. A település új beépítésű területei meglehetősen vegyes képet mutatnak. Az egységesen magas építészeti színvonal hiányát jól láthatóan nem az anyagi ráfordítás szűkössége okozta. A Bényei István és Lukács-Nagy Ádám által tervezett családi ház az építészeti gondolat tiszta megfogalmazásával állít példát arra, hogy az igényességet nem elsősorban a drága anyagok és még drágább négyzetméterek tobzódása jelenti, hanem a színvonalas építészet által megteremtett kényelem. Egy jó családi ház nem csak lakói kapcsolatáról vall hitelesen, hanem arról is, hogy akik ott élnek, milyen attitűddel mozognak a külvilágban. A környezetpszichológia viszonylag új tudománya egyre pontosabban képes meghatározni a terek pszichés hatását, amely számos összetevő – méretek, arányok, világítás, anyagok, színek, átlátások, a térben történő lehetséges mozgás – függvénye, és erősen visszahat a teret használóra. A 21. századi ember folytonos mozgásra épülő életmódjának elég egyértelmű téri környezet feleltethető meg: tiszta, átlátható terek, kevés fal, sok ablak, mozgásra térkapcsolatok sok átlátással, és a folytonos dinamika ellenpontjaként egyfajta vizuális nyugalom, amely természetes anyagokban és színekben nyilvánul meg. A 20. századi korai modernista építészet tudatosan szakított azzal az évszázadokon, sőt talán évezredekkel át folytonos hagyománnyal, amelyben az otthon a külvilágból lerekesztett saját védett hely szerepét töltötte be, és ennek megfelelően zárt és intim tereket foglalt magába. Az azóta eltelt száz évben azonban – talán éppen a folytonos mozgást és aktivitást igénylő külvilág hatására – ismét felértékelődött az otthon befogadó, védő karaktere, amely legalább annyira erős pszichés igény, mint az áramló terekben kifejeződő szabadságvágy.

Az agglomerációban álló családi ház e két archetípust egyesíti, egyszerre idézi a hagyományos lakóház zártságát és a kortárs modernizmus nyitott szellemét, és szolgálja ki ezzel a modern ember kétféle pszichés igényét. Küllemében is következetesen kettős identitást mutat: bár tömegének erőteljes és ismétlődő motívuma a klasszikus magastetős házforma – ahol a tető hajlásszöge a térség helyi hagyományait követi. A nagy üvegfelületekkel az udvar felé nyíló közös használatú terei, amelyekben a család minden tagja naponta megfordul, lapostetős lefedést kaptak. A tömegformálás következetesen demonstrálja az alaprajzi koncepciót, ami jól elkülöníthető egységekre tagolja a család életét. A telepítés hagyományos szisztémát követ, a lakóhelyiségek „L” alakban veszik körül az így védetté váló udvart. A hosszúház hagyománya alapján sorolódnak egymás mellé a különféle funkciók, ám ami hajdan egy szoba volt, most a korszerű igényeknek megfelelően formált téregyüttes. Külön-külön „házikót” kapott a garázs a kiszolgálóhelyiségekkel, a nappali, a gyermekszobák szekciója, és a szülők saját tere. Az otthon központja, a hagyományos parasztházak lelke,

a konyha-étkező területe köti össze a közös és a magánszférát, ám a hagyományt felülírva ez az összekötő tér lapostetőt és az udvar felé padlótól mennyezetig üvegfalat kapott. Az otthon itt nyílik ki igazán a saját kert és a természet felé.

Az egyértelműen strukturált alaprajzban fontos szerep jut az egységeket összekötő közlekedő tereknek, ezek megformálása az épület egészével egyenértékűen igényes. A közlekedők a lakóhelyiségekhez hasonlóan méretes üvegfelületekkel nyílnak a kert felé. A ház tereit a mozgás kelti életre, nem csupán behúzódnak a nappaliból a saját szobánkba, hanem átsétálunk egyik térrészből a másikba. Amellett, hogy ez a gesztus idézi a hajdani villák nagyvonalúságát, fontos pszichikai szerepet is betölt – időt hagy rá, hogy megérkezzünk a közös létből a privátba.

Bár a funkciók szabályos sorakoznak egymás után az egytraktusos házban, a kontúrok finom mozgatásával, a tömör és üvegezett homlokzatok váltakozásával intim terek és ugyanakkor a tekintetet szabadon pásztázni hagyó átlátások jönnek létre a nagyobb egységeken belül. A gyerekeknek szánt szobák kialakításánál, méretezésénél és bútorozásánál a tervezők tudatosan figyelembe vették, hogy ma már az ifjúság lekapcsolhatatlan az online világról, így ha a szülők kapcsolatban akarnak maradni velük, muszáj a gyerek szobáján belül erre helyet biztosítani. Ebből adódóan a magánszférát befogadó szárny a szokásostól eltérően jóval nagyobb, mint a klasszikus nappali terület. A nappali funkciókhoz két terasz is kapcsolódik – ez is ősi tudás: az elmaradhatatlan déli teraszon túl egy keleti teraszt is kialakítottak, ahol a reggeli kávé éppúgy élvezhető a felkelő nap sugarai mellett, mint a délutáni hőségben az árnyékos szieszta.

Atagolt tömegű ház külső megformálásában is a kontrasztok dinamikája érvényesül. A hagyományos vs. kortárs kettősége a kemény-lágy, hideg-meleg, fehér-sötét ellentétpárok mentén bontakozik ki, és így tükrözi egyszerre a nagyvonalú igényességet és az otthonosságot. A ház teteje és oldalfalai azonos anyaggal, pikelyes félemezzel burkoltak, amely már mintegy fricskaként idézi a szocializmus korának uralkodó palafedését. Ugyanakkor ez a héj aláhúzza és egyértelművé teszi az archetipikus forma üzenetét. A bütükön vastag keretként fordul körbe, amely a lakórészekben a homlokzattól visszahúzott teraszokat ölel körül. A héj így hangsúlyt kapó vastagsága a védelmet sugallja, az öblében rejlő teraszok faburkolata a védett terek melegségét erősíti. A ház tömegétől visszahúzott, üvegezett végfalak az otthon terebe szippantják a külvilágból érkezőt. A kemény, világos páncél csak ott vált a környezettel kommunikáló üvegfelületté, ahol a bent lakók élete is kinyílik a világ felé.

Az építészek honlapja szerint az épület „a talpas parasztház szabad átértelmezése”. A külső szemlélő számára egyértelmű állítás a zavaros vizuális közegben, lakói számára pedig nyilvánvaló minőségén túl vélhetően pszichés horgonypont a zakatoló világban.

A ház tömegétől visszahúzott, üvegezett végfalak az otthon terébe szippantják a külvilágból érkezőt

^ A hagyományos vs. kortárs kettőssége a kemény-lágy, hideg-meleg, fehér-sötét ellentétpárok mentén bontakozik ki

^ Az otthon központja, a hagyományos parasztházak lelke, a konyha-étkező területe köti össze a közös és a magánszférát

> Az elmaradhatatlan déli teraszon túl egy keleti teraszt is kialakítottak, ahol a reggeli kávé éppúgy élvezhető, mint a délutáni hőségben az árnyékos szieszta

✓ A közlekedők a lakóhelyiségekhez hasonlóan méretes üvegfelületekkel nyílnak a kert felé

Hasznos alapterület: 290,8 M²
(+43,84 M² FEDETT TERASZ)
Tervezés éve: 2018 AUGUSZTUS –
2019 JÚNIUS
Megvalósulás:
2019 ÁPRILIS–2020 MÁJUS

Tervezés éve: 2019
Megvalósítás éve: 2020

Vezető építész tervező: BÉNYEI ISTVÁN
Építész tervező: LUKÁCS-NAGY ÁDÁM

Schüco alumínium nyílászáró- és függönyfal
profilrendszerek (kizárólagos forgalmazója
az ALUKÖNIGSTAHL Kft.)

